

16.01.2023

VIITE: HE 246/2022 VP

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ SEKÄ SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Apteekkariliiton asiantuntijalausuntoa asiakastietolaista sekä siihen liittyvistä laeista. Apteekkariliiton lausunto keskittyy sähköisestä lääkemääräyksestä annettuun lakiin.

Esityksellä mahdollistetaan valtakunnallisen lääkityslistan toteuttaminen. Valtakunnallinen lääkityslista on merkittävin asiakas- ja potilasturvallisuutta edistävä uudistus suomalaisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Uudistus on viivästynyt alkuperäisestä aikataulustaan ja nyt käsiteltävänä olevien lakiesitysten hyväksyminen vielä tällä hallituskaudella on välttämätöntä. Apteekkariliitto painottaa, että valtakunnallisen lääkityslistan edistäminen on ensisijaisen tärkeää lääkitysturvallisuuden parantamiseksi.

Lääkehoidon kustannusvaikuttavuus varmistetaan lääkkeiden oikealla käytöllä ja oikeaa käyttöä tuetaan lääkehoidon seurannalla. Apteekin resurssi on edelleen alikäytetty. Lääkityslistan valmistelussa kannattaa huomioida apteekkien mahdollisuus tukea potilaiden lääkehoitojen onnistumista, lääkitysturvallisuutta sekä muita terveydenhuollon toimijoita, erityisesti lääkäreitä heidän omassa työssään.

Lääkkeen käyttötarkoitus tulisi aina liittää lääkityslistan tietoihin. Puuttuva käyttötarkoitus on johtanut Suomessa potilasturvallisuuden vaarantumiseen. Nämä tiedot tulisi näkyä myös ajantasaisen lääkityslistan (Kanta-palvelut) tulosteessa, jolloin ne olisivat lääkkeen käyttäjälle itselleen helposti saavutettavissa. Lääkehoidon vaikuttavuuden seuraamiseksi lääkärin olisi hyvä määrittää, ja sekä apteekin että lääkkeen käyttäjän nähdä, tieto lääkehoidon tavoitteista (esim. tavoiteltava verenpainetaso tai omahoidon PEF-arvo), silloin kun se on kliinisesti perusteltua.

Apteekkariliitto kiittää muutosta lakiin sähköisestä lääkemääräyksestä pykälä 7, joka siirtää lääkkeenmäärään ammattioikeuden tarkastamisen potilastietojärjestelmille. Reseptikeskuksessa voi nykyään olla voimassa reseptejä lääkäreiltä, joilla ei ole lääkkeenmääramisoikeutta. On ollut apteekkien velvollisuus tarkastaa reseptien oikeellisuutta. Näitä paperireseptiaikakauden jäänteitä on syytä aktiivisesti korjata.

Esityksen perusteluissa todetaan, että muutokset tulevat kasvattamaan palvelunantajilta ja apteekeilta perittäviä käyttömaksuja. Mittavat muutokset voivat aiheuttaa merkittävää kasvua käyttömaksuihin. Apteekkariliitto katsoo, että Kanta-palveluiden kehitys tulisi rahoittaa verovaroin

ja käyttäjiltä perittävistä käyttömaksuista tulisi luopua. Yksityiset terveydenhuollon toimijat siirtävät käyttömaksut korotettuina asiakkaille, jolloin ne nostavat asiakkaiden maksuja. Apteekit maksavat käyttömaksun itse, sillä apteekeilla ei ole vastaavaa mahdollisuutta siirtää maksua asiakkaalle.

Potilastietojärjestelmien aiempaan määrätietoisempi ohjaus on tarpeen. Potilastietojärjestelmien lääketietokantojen puutteellinen päivittäminen johtaa tilanteisiin, joissa lääkärit määräävät jo markkinoilta poistuneita valmisteita. Asiakkaan lääkehoidon aloittaminen voi viivästyä ja nämä tilanteet kuormittavat tarpeettomasti apteekkeja ja lääkäreitä. Kaikki tietojärjestelmätoimittajat tarvitsevat riittävät siirtymäajat muutosten implementointiin, mutta viivästyneet toimeenpanot lisäävät kustannuksia ja hankaloittavat terveydenhuollon ammattilaisten työtä-

Kunnioittavasti,

Charlotta Sandler
farmaseuttinen johtaja, FaT